

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GÜNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR BALLAI KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTIÓN) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÖNYAY U. 22. TEL.: 186-1-82. — KIADÓHIVATALI TELEFON: 187-6-08.

A százalérendszer kötelező alkalmazása.

TUDOMÁSUNKRA JUTOTT, hogy egyes kartársaink a vonatkozó miniszteri rendelet félremagyarázásával üzleteikben a kötelező százalékos kiszolgálási díj szedését mellőzik.

Egyrészt azért, nehogy ezáltal maguk ellen hatósági eljárást provokáljanak, másrészt, hogy a későbbi károsodástól megmentsük, végül pedig, hogy a kötelező százalék be nem vezetésével tagjaink egymás között tisztességtelen versenyt ne támasszanak,

nyomatékosan felhívjuk t. kartársainkat, hogy mindazon üzletekben és helyiségekben, ahol a múltban a borralaló szokásos volt, abban az esetben is, ha a tulajdonos maga számol vagy családtag is szolgál föl, a százalékszedés kötelező és azt multhatatlanul vezessék be.

A szükséges nyomtatványok fillérekért ipartestületünk irodájában kaphatók.

Általában, de a kivételekről is lapunk ez évi május 20. és június 1. számaiban bőven tájékoztattuk tagjainkat.

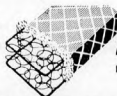
Fölfrissítjük ez alkalommal előjáráságunk azon határozatát, hogy tagjaink a százalékkulcs megállapítását, valamint a százalékbévételek a felszolgálószomolyozot között való elosztásának arányát hitelesítés végett ipartestületünkben bemutatni tartoznak.

Budapest, 1936 július hó 25. én.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

Tízrta a szálló-nem csoda:
minden ágyban *Speda*

ÁPÁM MIKSA RT.
BUDAPEST IV. FERENC JÓZSEF-RAKPARTÉ

rugós matrac ★ 10 évi jótállás

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE.

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1936 Augusztus 19 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Moser Frigyesnél és Schmidt Jánosnál (IX, Tüzoltó ucca 18.) Befizetendő a vígalmiadóátalány havi összege.	28 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Boros Gyulánál (II, Márvány ucca 6.)
21 Péntek	Délelőtt 10 órakor Gundel János és idősebb Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele a Szívós-sörözőben (VIII, József körút 85.)	Szept. 2 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Csákovádi Jánosnál (VIII, József ucca 26.)
25 Kedd	Befizetendő az alkalmazottak havi illetményei után (amennyiben nincsen átalányozva) a kereseti- és különadó, valamint a rokkantellátási adó a két példányban készített illetményjegyzék alapján.	4 Péntek	Délelőtt 10 órakor Gundel János és idősebb Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele a Gourmand-sörözőben (VI, Andrássy út 51.)
26 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Horváth Mihálynál (VII, Dob ucca 112.)	5 Szombat	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése. Délelőtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.
		9 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délután 4 órakor az előjáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Wagner Antalnál (IX, Ranolder ucca 31.)

Dreher Baksör

Az évad slágere

BORBABA

alkoholmentes édes must
gróf Hoyos Viktor pincegazdaságából, Mád(Tokajhegyaljai borvidék)

Forgalomba hozza:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R. T. Budapest, IV, Vámház körút 8.
Telefon: 83-3-80.

Magyar Szállodás és Vendéglős

„Idegforgalmi kesergő”.

(I.) EZEN A CIMEN ÉRDEKES és figyelemreméltó cikkezés folyt egyik elismert napilapban.

Nagy Endre kezdte a sort az „Ujság” egyik július elejei számában. Cikkében a vendéglősöket tette felelőssé a „magas” árákért és a mai vendéglői áráktól féltette idegforgalmunkat.

Folytatták Tarján Vilmos, Gundei Károly, dr. Szilágyi Tibor, Zsolt Béla és többen a „közönség” köréből.

Ezek a cikkek hol megértéssel, hol túlzással foglalkoztak a vendéglősiparral s nem volna tanulság híjján az egyes cikkek bővebb ismertetése, sajnos azonban, ettől hely hiánya miatt el kell tekintenünk. De megvilágítja a cikkezés tartalmát, lényegét és eredményét az a finálé, amellyel Nagy Endre a maga okos józanságával e cikkezést bezárja. Ezt a finálét az „Ujság” július 25-iki számából közöljük:

„A mozgalmat, amelyet elindítottam — írja Nagy Endre az „Ujság” július 25-iki számában —, szeretném most már medrébe visszaterelni, mert féltő, hogy végül többet fog ártni sodrával, mint használni. Mert nincs kétség benne, hogy a fogyasztóközönség sem ohaítja megsemmisíteni a pesti vendéglősipar alatt az élet lehetőségét. Már pedig ez a veszély fenyeget, ha a közönség az árak megítélésénél csak a maga zsebéhez igazodik és nem nézi a vendéglős kényszerű üzleti terheit. Például se hogy se tudck azzal az olvasómmal keseregni, aki ma azt panaszoja el az „Ujság”-ban, hogy a Hangiban este egy kávéért egy pengő húsz fillért fizetett és egy tojásért negyven fillért. Elvélre világos, hogy itt az elfogyasztott nyerstermék piaci árán túl is vannak dolgok, amiket a közönségnek kell megfizetnie. Bérházak között épült egy kis liget, hűsítő szökőkúttal, kényelmes karosszékkel, villanyténnyel, zenével, virágüha-tagokkal és mindez a Dunaparton, ahol maga a tóváros is húsz fillért szed egy szék pusztá használatáért. Ha itt termelői áron mernék ki a fogyasztási cikkeket, akkor egy-egy forró nyári estén ahelyett, hogy háromszáz ember üdüne kényelmesen, háromrezen taposnák tönkre egymást és azt a kertit kultúrát, amelyet ilyen árak mellett sohse lehetne többé újra megteremteni. Ugyebár, önök is tudják, hogy amikor ily a vendéglősök védelmére kelek, nem vagyok „megvesztegetve”? De nem szeretném, ha mozgalmammal, amellyel a magyar idegforgalomnak akartam hasznára válni, kárt tennék egy iparban, amely ennek

az idegforgalomnak csatadontó tényezője. Igenis, fentartom, hogy biztatóan induló idegforgalmunk irama itt-ott vendéglősöinket lesodorta a messzenéző, reális üzleti számítás talajáról. Meg kellett mondanom, hogy a magyar bornak, gyümölcsnek, agrártermékeknek propagandáját sokszor veszélyeztetik étlapjaik étrendjével és árjegyzékével. De viszont újból hangsúlyoznom kell, hogy e bajokért nem mindig a vendéglősipar felelős. Ha megkívánjuk a vendéglőstől, hogy pillanatnyi szatcs-erdekeiről lemondva, messzebbnéző üzleti politikát szolgáltson, annál inkább megköveteljük hatóságainktól, hogy az Irgalmatlannal behajtott adók közvetlen primitív előnye helyett inkább arra törekedjék, hogy a vendéglősök közterhein könnyítve, a gyarapodó idegforgalomtól távolabbi, közvetett hasznát növeljék.”

A magyar vendéglősipar általában mindig szolid volt és ez ármegállapításaiban és szolgáltatásaiban mindenkor megnyilvánult. Voltak egyesek, akik a közismert szoliditás ellen vétettek, ezek azonban hamar megbűnhődtek. Ez a kilengés jelentékenységre soha sem emelkedett. Abban a keretben maradt, amely keretben minden iparágban és kereskedelembe előfordulnak.

E cikkezéssel egyidőben adatokat gyűjtöttünk és juttatunk az Árelemző Bizottság elé a budapesti vendéglősök üzletvezetéséről. Ezek az adatok azt mutatják — a nyilatkozat közönség túlzásával és egyoldalú szemléletével szemben —, hogy a mai vendéglői ármegállapítás nem kalkuláció eredménye, hanem a közönség zsebéhez alkalmazkodó, mert még azt a szerényt hasznot sem biztosítja, mely szükséges a töke konzerválásához. A mai vendéglői árak legjobb esetben pénzcserét eredményeznek.

A helyzet tehát a következő: a közönség szerint a mai vendéglői árak magasak, a vendéglők üzleti adatai viszont azt mutatják, hogy az árakban vagy a nyereség arca, vagy a rezsi, vagy, ahol mégis számolnak, a nyersanyagárak és a rezsit csak részben foglalják magukban, tehát közelebb van az önköltségi árhoz, mint egy rendes módon megállapított üzleti árhoz.

A vendéglősök így nem kapják meg szolgáltatásaiknak kalkulált árát, a közönség pedig ezt a lemorzsolódott árát sem bírja el.

Hol hát a hiba?

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: KLABER MIKSA

PINCÉSZET:

VÁROSI IRODA:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 15. SZ.

TELEFON: 2-696-98.

TELEFON: 1-142-62.

Fellner Béla f. ü. v.

Első belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV., Molnár u. 3. Telefon: 1-814-01

A hiba a kereseti viszonyokban van. A mai gazdasági viszonyok senkinek sem biztosítják munkájuk után azt a keresetet, amely a viszonylag nyugodt megélhetéshez szükséges. A tisztviselői fizetések állandó csökkentése, az ipari és kereskedelmi munka bére a minimális életszükségletet sem biztosítja és ez károsan hat vissza az egész ország közgazdaságára. Ezért állt elő az a helyzet is, hogy a keresők még azokat az árakat sem tudják elviselni, amely árak mellett az ipar és a kereskedelem csak sorvad.

A nagy fizetések közgazdasági jelentőségéről nem akarunk fölösben beszélni, csupán a gyakorlati életből megemlíttük, hogy a fontválság idején az angol kormány is hozzányúlt a tisztviselői fizetésekhez és bizonyos adóemelését is alkalmazott, azonban a font rögzítése után nemcsak visszaállította a tisztviselők előbbi fizetését (az adót is mérsékelte), hanem nem-sokára fizetésjavítással is kárpótolta az angol tisztviselőt az előbbi két év áldozatairól. Az angol közgazdasági élet egészséges, sőt bizonyos területeken virul, fejlődik. Az amerikai prosperitá idején is a magas fizetéseket teljes mértékben foglalkoztatták a belső termelést, a kivétel már az ottani közgazdaság tiszta nyeresége volt.

A mai autarkias gazdasági fölfogás mellett a főfigyelme: a belső gazdasági életbentartására kellene fordítani. A belső gazdasági vértartására kellene fordítani. Ezt a jó fizetések és a jó kereset biztosítják, mert a tisztviselő és a munkás, ha félre is tesz valamit, ha erre módja van, jövedelmét elkölti, élteti az ország iparát és kereskedelmét és ezeknek javuló, emelkedő forgalma kedvezően hat vissza az állami pénzügyekre. Mert nemcsak az adókat stb. kell emelni, hanem az adófelteket — helyes adópolitika mellett — abba a helyzetbe is kell hozni, hogy a közülettel szemben keltelességeiknek meg is tudjanak felelni.

A hiba nem a vendéglői árakban van, hanem abban a helytelen és káros törekvésben, amely a fizetések csökkentésével akarja a termelés olcsóságát biztosítani. Nehogy bárki a most divatos „bérmínimálásra” gondoljon, mint a helyzetet javító eszközre. Ez sem segít, inkább ront a helyzeten, mert nem a fogyasztást fokozza, hanem a termelést drágítja és következményeiben a fogyasztást csökkenti és a munkanélküliséget növeli.

Kár, hogy a kiváló cikkezőket a hangulat vezette megállapításaikban és a mai orvostudomány által perhoroszált „tüneti kezeléssel” nyúltak olyan fontos problémához, mint egy nagyráhiratott, de béklyók százaiba zárt ipar „mai” árai.

A vendéglősipar a mai áralakulásban a legártatlanabb és ezért a legtöbb áldozatot viseli!

Aktuális kérdések.

— Marencich Ottó noteszából. —

LONDON MA a nemzetközi idegenforgalom gócpontja. Az angol főváros — még most, nyáron is — igen élénk forgalomról számol be, amelyhez hasonló még a konjunktúra idejében sem fordult elő.

Ebből látható, hogy az idegenforgalom milyen szeszélyes. Míg Párisnak, a Ville lumière-nek, még néhány évvel ezelőt is nagy idegenforgalma volt, azt most majdnem teljesen elveszítette. Párisban és a francia Rivierán 60 százalékkal csökkent ez évben az idegenforgalom az 1929. évvel szemben. Hasonló az eset Svájcban is. Az angol idegenforgalom viszont 30 százalékkal emelkedett ugyanezen időben.

Igaz, hogy Franciaországban a politikai helyzet a spanyol zavargások, a valutáris nehézségek nagy hatással vannak az idegenforgalomra, de a hanyatlásnak mégsem csak ezen körülmények az okai, hanem az ott uralkodó sovinizmus és a hatóságoknak az idegekkel szemben mindig tanúsított nemtörődomsége, az általuk állandóan éreztetett fölény így bosszulja meg magát!

Londont ma már a „The world's chief tourist magnet”-nek nevezik még Amerikában is. Látszólag az is. A „Queen Mary” most nyerte meg a Kék szalagot sebességi rekordjával a Normandie felett, Londonnak ugyanezt adhatná az idegenforgalom terén elért kitűnő eredményért.

Angliában nemcsak az idegentorgalom fejlődik óriási mértékben, hanem a belföldi forgalom is. Példa erre, hogy Anglia rögtön utánozta a francia Vacances payées rendszert, melyet a franciák az elvesztett idegenforgalom pótlására léptettek életbe.

Anglia tehát bevezette az idén a „payd vacances” rendszert, melynek eredménye szinte hihetetlen dimenziókat vett. Kimutatás szerint e nyáron Angliában 12 millió ember ment nyári szabadságra és „Week-end”-re. Ennek az újfajta forgalomnak lebonyolítására 2000 különvonatot állítottak be. Mint olvasom, a fokozottabb idegenforgalom mind nálunk, mind Londonban is magával hozta azt a körülményt,

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai
Polgári Sörgőzde
gyártmánya

hogyan be nem avatott és felelősséggel nem tartozó személyek szállodaépítés szükségességéről beszélnek. Ezek nagy aggodalommal néznek előre a jövő jubiláris esztendőnek, mondván, hogy ez alkalommal a szállodahiány nagy károkat fog okozni az országnak.

De „tout comme chez nous” a szállodatulajdonosok ott is más véleményen vannak és nem félnek attól, hogy a nagy tömegforgalmat a közel jövőben még ne tudják lebonyolítani.

Londonban és közvetlen környékén, kimutatás szerint, több mint 5000 szálloda van 260.000 szobával, köztük több 500 és 1000 szobás üzemmel. Ezenkívül van még 250.000 igen jól berendezett szoba a Boarding houseokban is.

Tehát az angol szállodáipar is helyesen védekezik az új szállodák építkezése ellen, mert elsősorban ott is, mint nálunk, az szükségés, hogy a már meglévő szállodák elérjék legalább a 75 százalékos foglaltságot és csak ezután lehet szó arról, hogy új szállodák létesüljenek.

Habár az idegenforgalom az idén hazánkban is némi emelkedést mutat, ez még távolról sem teszi szükségessé azt, hogy új szállodákról kelljen gondoskodni már csak azért sem, mert a jelenlegi gazdasági viszonyok alatt nem fizetődne ki és biztos csődöt jelentene az illető vállalkozónak. Ez pedig sem egyéni, sem állami érdek nem lehet.

De tovább megyek! Az ilyen kezdeményezés jelenleg erőlcős kárt is okozna az idegenforgalomnak és az országnak is, azon egyszerű oknál fogva, mert a már meglévő üzemek kénytelenek lennének a szükség szerint tervbe vett megújítási és nagybővítési munkálatoktól eltekinteni.

Az egyetlen helyes megoldás ez idő szerint tehát az, hogy mint az állam, mint a főváros legyen segítségére a magyar szállodáiparnak s vegye minél előbb revízió alá az iparunkat oly súlyosan terhelő sokféle adókat és számtalan illetéket, továbbá életbe léptethetné a szálloda-kölcsönt az osztrák, vagy svájci minta szerint.

Egyedül ezen kérdések helyes megoldásával remélhető az, hogy a továbbfejlődő idegenforgalom nálunk is egészséges és a viszonyok szerint teljesítőképes szállodáiparral találkozozék.

Százéves krónika.

Pest-Buda vendéglátóipara 1836-ban.

(Második és befejező közlemény.)

Kozli: **Mazsary Béla** dr.

AZ 1836-OS EV ORSZAGOS VASARAI Igen gyengén sikerültek, a híres pesti vásárok forgalma a közepest sem érte el, legfeljebb gapjúban és borban volt kielégítő. (Vereinigte Ofner Pester Zeitung. 377., 859. és 1715. l. — Kémió a' gazdaság', ipar' és kereskedésben. 41. sz. 328. l.) Ennek dacára az idegenforgalom igen élénk és májusban, a pozsonyi országgyűlés berekesztése után éri el tetőfokát. Hogy „mennyi idegentől duzzadott” s még most is mennyitől pöszög Pest városa — állapítja meg a Rajzolatok május 14-iki száma — az országgyűlés bevégezte után, szolgáljon például, hogy egy pár nap alatt a leglátogatottabb vendéglátóadókban, mint a „Fehér Hájó”, „s „Vadászkürt” vagy „Árkádiában” 148 vendég fordult meg.” (Rajzolatok I. 312. l.) A pesti „Hétválasztók”-ban augusztus 29-én, az uralkodó nevenapján 1200 vendég fordult meg, az aznapi estélyen 700, a többi a déli órákban! (Rajzolatok II. 568. l.)

Bizonyára a nagy vendégjárás indította arra a Rajzolatok „Pesti Hírek” rovatának íróját, hogy a következő, kissé humorosszínű, de a vendéglátóipar története szempontjából mégis igen értékes, kis quasi utikálauz írja: „Tán érdekes lesz a vidékekről fővárosunkba érkezőknek tudtukra adnunk: ki Pesten fölkelvén legjobb kávét akar reggelizni, menjen a kávéforráshoz; a kávéforráshoz cégérezett kávéját, melyet nem kisebb ember írt meg, mint a dánok nagy mesemondója: Andersen, Pesten, a Fürdő, ma gróf Tisza istván utcában volt) legjobb vagy legdrágább gyümölcsöt eheti a kávéforrás közelében felállított boltban és a' hidtői színház előtt; legziletesebb kalácsot és süteményeket az utóbbi helyen; jó dohányt a' Dorottya utcában (ma is az) a' juhtevenél; jó szipát, cigarrót (vagyis ma szivart) Budán a' Dunaparton közel a' bástya feljárshoz egy ottani gyárban (akkor még hírből sem ismerték a dohány monopoliomot, ez a budai szivargyár magánvállalkozás volt); legkeresettebb tündő a császárfürdő; jó biliárdi casinóban; jó lakoma a Hauernál (a „Hétválasztók”-hoz cégérezett vendéglátóadóban, az épület ma is áll, váciutcai részében ma a Corsó mozi van) s' a' Vadászkürtnél; jó víz a svábhegyen; legjobb bor a casino pincéiben; a' szemleneműeket igen dicsérik kún a' stáció (ma Baross) utcában, mivel — mint mondják — ott egyszerűs mind egy igen szép sütőleányt láthatni; a' ki fülkínzó lármát akar hallani, álljon meg valamely nagyban kereskedő vásáros boltja előtt (dedápaánk boldog Pestje, mikor a lármát külön fel kellett keresni!); a' ki muzsikát akar hallgatni, menjen szerdán és pénteken késő délután a bástyákra (persze ez csak azokra vonatkozott, akik ingyen muzsikát akartak hallgatni); legjobb liqueur a hatvani (ma Kossuth Lajos) utcában; legjobb ser az orosz-ser a Király-utcában; jó bor a' Thérédia külvárosi úgynevezett svábkerben; jó va-

Fisch Zoltán és József

Ez előtti FISC HÁRK VAD- ÉS BAROMFIKERESKEDŐ
Központi vásárcsarnok 56—58. főútk.
Budapest, IX, Vámház körút 5. szám. — Telefon: 1-854-63.

Kérjük

kartársainkat,
csakis

hirdetőinknél vásároljanak

és vásárlásaiknál hivatkozzanak lapunkra!

Soltvadkerti kádár és fehér borokat,

valamint mustot közvetít termelőktől. Schiszter András
borügynök, Soltvadkert, Bátor Orczy u. 40.

Gombár Gizella pincérügynöksége

let közvetítő Irodája. Vidéki megbízásokat

BUDAPEST, IV, VÁCI U. 78—80. (az udvarban). Telefon: 1-857-90. Szállodal, éttermi, kávéházi és különféle szakképzett személyez-pontosan és lelkismeretesen eszközünk.

csora Krizsicsnél Besteyén piacdon (eltűnt kis belvárosi tér volt); leglátogatottabb kávéház a Wurmudvar-nál; legtöbb szajtató a Váci-utczában, estve pedig a színház saroknál." Ha a Rajzolatok „Pesti Hírek” rovatvezetője talán kissé epésen is írta meg általunk ma már kifürkészhetetlen személyi okokból, hiszen nem ismerjük őt személyesen, hogy ezekre rá lehes-sen mutatni, mindenesetre e néhány sorsal akaratlanul is nagyobb szolgálatot tett, mint egy x oldalas komoly „Utmutató”.

*

Mikor az ember így végiglapozza a „Lapokat”, végül is elérkezik a hirdetésekhez, melyekből legjob-ban megismerheti a mindennapi életet. Ha az 1836-os év újsághirdetéseit nézzük, igen figyelemreméltó, hogy az előző évekhez képest igen kevés eladó vagy bérbeadó vendéglőgadó, vendéglőt vagy korcsmát hir-detnek s amit hirdetnek, azt is csak azért hirdetik, mert lejár a bérletidejük. Szabad kézből csak a Hal-térren levő, a „Marokkóihoz” cégérezett korcsma kap-ható. (Vereingte Ofner Pester Zeitung, 60. l.) A többi hirdetmény pestkörnyéki uradalmi Regale bérletekre vonatkozik. Így az óbudai királyi kamarai prefectura közhírré teszi, hogy nyilvános árlejtés útján három évre bérbeadandók: „1-ór. Az úgynevezett Mária Eichel (Makkos Mária) korcsma Budakesz falu mellett... 5-ór. A kamerális Csik pusztáján, Budaörs kamarai helységhez közellevő, úgynevezett Fehérvári mészá-rós út mellett fekvő kocsmá. (A Mészáros útról bőven szólnak a „Budai és pesti mészáros céh ládáinak ok-levelei”, melyeket Bevilauka-Borsody Béla adott köz-re 1931-ben két kötetben.) A kőbeeső három bérlet a dunabogdányi, kospallagi és kisorosi korcsma és mészárszék árendája. Ugyancsak három évre hirdeti bérbeadni Gyarak Grassalkovich Antal herceg gödöl-lői uradalmi kormányzója a következő vendéglőga-dókat: 1. Pesten a „Griff”-hez cégérezett vendéglőga-dót tulajdon Italmérséssel. (Ez a „Pannónia” őse.) 2. Csömörön 1835. évben ujdun épült, alkalmas vendég-szobákkal és 800 akót megbíró pincével ellátott ven-déglőgadó tulajdon Italmérséssel. 3. Dunakeszin tulaj-don Italmérséssel. 4. Soroksáron az uraság itala mérésé-vel. 5. Vecsésen az uraság itala mérésével, továb-bá több korcsma, mészárszék, pálinkaház és vízima-lom bérlete. (Hazai és Külföldi Tudósítások. Január hó 20-iki szám.)

*

1836 júliusában „Kémió a’ gazdaság’, ipar’, és ke-reskedésben” címmel új szaklap indult meg. Ez ren-dszerezsen közli termények és élelmiszerek piaci árait. Minthogy az árak az év végéig igen csekély ingado-zást mutatnak, elég egy jegyzés közlése. Ebből meg-tudjuk, hogy Pesten egy font marhahús ára 13 kr., juh-hús 12 kr., disznóhús 18 kr. és füstölt disznóhús 24 kr. váltócéduáluban. Az ó-vevesbor akója 30 ft., az ó-fehér

40 ft., az új-veves 15 ft., az új-fehér 15 ft., a gabona pálnka 22 ft., a törköly 25 ft., a szilvapálnka 30 ft. (Kémió, 12. sz. Pest, aug 8.)

Buda és Pest száz év előtt még híres s nagy bor-teremőhelyek lévén, a bor mindig a gazdasági élet elő-terében állott. A szőlő állásáról, a terméskiadásokról állandóan írnak a lapok. Mind bejelentik a szüret kez-detét, mint olyan eseményt, mely mindenkit érdekel. 1836-ban a szüretet Budán és a szomszéd hegyekben szeptember 22-én, Pesten, vagyis Kobbányán 26-án kezdték. (Regelő, II. 601. — Rajzolatok, II. 616. l. — Kémió minden száma.) A hosszantartó tél, a májusi fagy és a nyári aszály miatt nem volt kifogás. (Kém-lő. — Regelő, II. 601. l.) A Lengyelország felé irá-nyuló borkivitel igen megcsappanván, sok hirdetést ta-lálunk, melyekben uradalmak és magánosok nagyobb mennyiségű bort kínálnak eladásra. Így a miskolci kamarai prefectúra a diósgyőri királyi uradalom ter-méséből 82 gönci hordó majorságbéli és 341 gönci hordó dézsmabort kínál, a tokaji kamarai uradalom 26 hordó tarcali és 13 hordó tolcsvai mászlást, 590 hordó tarcali, 172 tolcsvai majorsági közönséges bort és 600 hordó dézsmabort kínál eladásra és így tovább az ország összes bortermő vidékeiről. E sok hirdetés kö-zül még csak egy pest-budai vonatkozásút kell felem-litnünk. Mayerffy Xavér Ferenc, pesti serfőzőmester, budai serjogárendás, a Sashegy birtokosa, nagy bortermelő s bornagykereskedő néhány ezer akó sa-láttermésű 1834. és 1835. évi fehér és vörös budai hegyibort kínál eladásra krisztinavárosi pincéjéből. (Vereingte Ofner Pester Zeitung, 736. l.)

A Magyar Bortermelők Egyesülete, mely-nek elnöke gróf Andrássy György, alelnöke báró Podmaniczky Lajos, választmányi tagjai: Bartos-ságh József, Mayerffy Xavér Ferenc, Miskolczi István, Patay József, Schams Ferenc és Urményi János, jegyzője: Szekrényessy József voltak, ez évben létesíti az első „termelői borkimérés”-t Pesten a József téren a gróf Almássy-féle ház pincé-jében Appiano József nagykereskedő vezetése alatt. Annak nincs nyoma, hogy az akkori korcsma-rok és vendéglősök tiltakoztak volna e konkurren-cia ellen, de nem is valószínű, mert nem számított egy ilyen termelői kimérés az akkori Pest-Budán, ahol jobban fogott a bor, mint a tej, vagy a víz (ami nem csoda, mert kevés volt a kút, az is rossz vizet adott s általában a „Donávásszát”, vagyis a „Kék Duna” „szür-ke vize” járta akkor Pest-Budában). Mint említettük, a Magyar Bortermelők Egyesülete választmányi tagja volt Schams Ferenc, Pest és Buda akkori legrészlete-sebb leírója, az első magyarországi vinceriskola megteremtője (az említett Mayerffy Xav. Ferenc által adományozott őt hold szőlőn), ő szerkeszti a „Zeit-schrift für Weinbau und Weinbereitung in Ungarn” cí-mű borászati szaklapot s ezekben tesz közzé egy fel-hívást a bortermelőkhöz az igaz magyar borok ismert-

Özv. Vuchetich Mátvásné konzerváru kereskedő Budapest, Központi Vásárcsarnok. — Telefonszám: 1-854-61.

Gruber Ferenc déligyümölcs- és gyümölcskereskedő Budapest, IX, Központi Vásárcsarnok, 594-97. szám. Telefonszám: 1-854-59. — Több nagy étterem szállítója.

Gondoskodjunk arról, hogy a zenekarvezető zenészeit a MABI-ba azonnal bejelentse!

té tétele érdekében. (Vereinigte Ofner Pester Zeitung, 970 és 1295. l.)

*

A két város vendégfogadónak és vendéglőinek legjobbjaként a „Pesther und Ofner Wegweiser” 1836. évi kiadása a következőket sorolja fel:

BUDÁN:

„A Hídhöz”, a Hajóhid, mellett, gazdája Mayer Károly.

„Az Arany Kereszthez” a Vizivárosban, gazdája Christen József. (A ház ma is áll a Fő uccában, kapuja felett az Arany Kereszt cégér ma is látható.)

„A Szarvashoz” a Tabánban, gazdája Csoport Prohoplus. (A ház ma is áll a Szebeni Antal téren, ma gyógyszerár van benne. Gazdája, neve is mutatja, hogy rác, cécok, görögök s egyéb balkáni kereskedők tanýája volt.)

„A Fehér Kereszthez” a Vizivárosban, gazdája Hirsch János.

„Az Örömhöz” a Tabánban, gazdája Gräber Ferenc.

„A Barna Oroszlánhoz” a Vizivárosban, gazdája Litschauer Lipót. (A ház ma is áll a Batthányi téren.)

„A Hét Választófejedelemhez” a Tabánban, gazdája Krakker Ferenc. (A ház ma is áll a Döbrentei uccában.)

„A Vörös Ökörhöz” a tabáni Fő uccában, gazdája Krendel János.

A Rudas Feredő vendéglője, gazdája Pausenberger János.

A Császári Feredő vendéglője, gazdája Sylberer József.

„A Fortuna-höz” a Várban, a Fortuna uccában, gazdája Tarreau Károly. (Ma is áll a ház cégérestül.)

„A Perechez” a tabáni Fő uccán, gazdája Temesváry János. (Ma is van vendéglője az Apród uccai kis házban.)

Weber János vendéglője Ujlakon és

Wissen Ferencné a Vizivárosi Kapunál.

PESTEN:

A „Vadászkürt” a Kishíd uccában, gazdája Mayer Vince (a mai Türr István uccában most is fennáll.)

„A Hét Választófejedelemhez” a Váci uccában, gazdája Hauer Ferenc (mint már említettük, a Váci uccai részében ma a Corso mozi van.)

„Az Arany Sashoz” az Ujvilág (ma Semmelweis) uccában, gazdája Kropf Vencel. (Ma az Országos Kaszinó áll a helyén. Régi cégéret megvette Szemer Miklós s odaajándékozta a Kaszinónak, jelenleg tetődíszre az épületnek.)

„A Fehér Hajóhoz” a Hajó uccában, gazdája Schulmeister Ferenc. (Az épület a Hajó uccának azon részén állt, ahol ma a Bécsi ucca nyílik. A vendéglős német neve dacára, kezdeményezője volt a vendéglőspár magyarosodásának, mint azt e lap hasábjain két évvel ezelőtt megírtuk.)

**Pálpuszta sajt
Heller doboz
emmemthali
Derby sajt**

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

„A Zrinyi” a Hatvani kapu mellett, gazdája Strausz Vilmos. (Ez a híres Zrinyi, amely Gaál József Peleskei Nótáriusában is szerepel. Helyén ma az Asztória szálló áll.)

„A Két Oroszlánokhoz” a Szénás piacon, gazdája Stenileni János. (A Kálvín tér és Ráday ucca sarkán ma is áll a ház s az első emeleten ma is látható a két oroszlán.)

„A Két Pisztolyhoz” szintén a Szénás-piacon, gazdája Langer Ferenc. (Híres és hírhedt hely volt ez a vendéglőgadó. Míg vendéglőjét úri közönség látogatta, kévánháza a söpredék, alja-nép gyűlőhelye volt. Helyén a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Nyugdíj-alapjának háza áll a Múzeum ucca, Kálvín tér és Baross ucca sarkán.)

„A Mátyás Királyhoz” a Kerepesi (ma Rákóczi) úton, gazdája Pischinger Antal.

„A Magyar Királyhoz” a Színház téren, gazdája Bartl János. (A ház ma is áll a Vigadó ucca és Vorosmarty tér sarkán. A mai Haas palota helyén volt a Német Színház, ezért nevezték a teret Színház térrnek.)

„A Tigrishez” a Szel (ma Nádor) uccában, gazdája Perold János. (Ma is áll kapuja felett a cégér ma is meg van. Az 1867-es kiegyezés után itt volt az akkor még 48-as ellenzéki Tisza Kálmán pártjának tanýája, amiért is pártját „Tigrisek”-nek nevezték.)

Bár ez évbem, mint említettük, nagy volt az idegentorgalom, új fogadó nem épült s a régiak közül is csak a Vadászkürt eszközlő nagyobb átalakítást úgy, hogy szobáinak száma eléri a 99-et. (Vereinigte Ofner Pester Zeitung, 1624. l.)

*

Bevezető sorainkban már említettük, hogy az 1836. évi sajtóban nemcsak tanulságos, hanem mulatságos adatokkal is találkozunk. A tanulságosakkal végeztünk, most befejezésül térjünk át a mulatságosakra.

Május 14-én a Rajzolatok egy bazárrendszert egységáras vendéglő létesítéséről számol be, ahol minden adag, akár a bazárban minden darab, ugyanannyiba kerül, legyen az bár egy darab kenyér, avagy egy porción sült. „Pesten a” három-korona-utczában a Leopold külvárosban jelenleg egy vendégház létesül a „paripáknál” hol déli- és estebédre mindenféle ételekkel szolgálnak, s minden étel ára három garas, leves, sült, saláta, kenyér, vagy akármí más — úgy egy itcze itálnak is ára csak 3 garas. E’ háromgarasos vállalatot süllemnyre s’ főzemenyre naponként igen sok fogyasztó vendégeket számol.” (Rajzolatok, I. 312. l.) Furcsa elődje ez a húszfilléres automatabüffé-

Kohn Mór

f. u. v. közvetíti az összes vendéglői és szállodai személyzetet. — Megbízható felirónóket és konvhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rákóczi út 47. sz. — T. lefon: I—339—21

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon : A. 2-698-01.

nek, csak kár, hogy az ujdondász nem firtatta ki, mi fogott több, háromgarasos kenyér-e, vagy háromgarasos sült?

Ugyancsak a Rajzolatokban olvassuk június 2-án: „A' rákdedvelőkre nézve kötelességünk jelenti, hogy Pesten már évek óta fennáll egy vendéglő a stáció (ma Baross) utczában — neve nem legkellembesebb: bolhakunyhó — hová a nyári napokban számos vendégek szótak gyülekezni, 's csupán az izletes rákok kedvéért, melyekkel ott nagy pontossággal látják el az éhezni akaró vendégeket; — tudjuk tudni-illik, hogy a' rák azon érdekes hírből áll, minél többet eszünk belőlük, annál éhesebbek vagyunk.” (Rajzolatok, II., 424. l.) Ha nem tudnánk, hogy e hír komoly alapokon épült fel, szinte bon-mot-nak vehetnők, hogy a nem „/”-es hónapokban éppen a híres „ugró akrobaták” kunyhójában divatosak a hátrafelé haladó pánccelos vitézek.

Követendő példa.

SAKISKOLÁNK NEGYVENEDIK évfolyamának záró-ünnepélyén jelen voltak meghatva hallgatták a következő levelet.

„Mélyen tisztelt Igazgató Uram!

Nem mulaszthatom el, hogy a bölc. vezetésed alatt álló szakiskolánk 40 éves fennállásának jubileumakor szerénységem, aki ennek az iskolának falai közül került ki az életbe és akinek az iskola nyújtotta és szabta meg a helyes működés irányvonalát, hálásan meg ne emlékezzek.

A szakiskola adta kezem — iskolai szorgalmam jutalmául — annakidején az első szakkönyvet, amelyet mohón tanulmányoztam és úgy érzem, hogy ennek a műnek köszönhetem nagyrészt, hogy szakmámat annyira megszerettem.

Látva és érezve, hogy továbbképzésem a szakirodalom szorgalmas forgatása útján tökéletesedhet csak, nem sajnáltam az áldozatot soha, hogy minél több és nívósabb mű birtokába jussak, hogy szabad óráimban azokat tanulmányozhassam. Így jutottam abba a helyzetbe, hogy ma 346 kötetből álló szakkönyvtáram van, amelyből 89 magyar, 215 német, 30 francia, 10 angol és 2 spanyol nyelvű.

Ezt a könyvgyűjteményt kívánom szakiskolánknak jubileuma alkalmából felajánlani olyképp, hogy az legkésőbb elhalálozásom után a szakiskola birtokába jusson.

Ezzel kívánom szerény viszonyaimhoz mérten hála-mnak és szeretetemnek tanujelét adni és kérem, fogadják ajánlatomat oly szívesen, mint amilyen szívesen azt én teszem.

Lönnert Mátýás.”

Lönnert Mátýás, szakiskolánk volt növendéke, aki szorgalmával és tudásával magas állást vívott ki magának, ma Budapest kórházélelmészésének főszaklel-ügyelője, saját életével és e cselekedetével fényes példát mutatott ifjainknak.

Tanulással, állandó továbbképzéssel, ernyedhetlen szorgalommal és kitartó munkával csak előre lehet jutni; tekintélyt, erkölcsi és anyagi elismerést érhet el mindenki és ha elérte azt, amire törekedett, jó szívvel, hálával gondoljanak vissza oda, ahonnan életútjukra elindultak, azokra, akiknek tanításával indultak útnak.

Lönnert Mátýás szakkönyvtára, — kívánjuk, hogy Isten kegyelméből még sok éven át hasznosan használhassa —, ezt fogja példának szakiskolánkban mindig, amíg szakiskolánk csak élni, működni és hatni fog. Minthogy iparunknak több évszázados multja van, jövője is beláthatatlan és szakiskolánknak jelentősége is évről-évre nagyobb és nagyobb, úgy, hogy bátran mondhatjuk, hogy a tanítványnak haláját örökké fogja példázni!

Revier rendszerhez mellékösszegezős

használt National-pénztárak

a berlini National-gyár volt műszerészénél.

Vétel. — Eladás. — Javítás. — Karbantartás.

KISS és SANDORI, VII, Akácia ucca 37—39.

Az ipartörvény második novellája.

Az ipartörvény minap életbe lépett a második novellája rendelkezéseinek ismeretéről — elháríthatatlan akadályok miatt — a következő lapszámunkban kezdjük meg. A késedelemért szíves elnézést kér a szerkesztő.

Szent István heti záróra: éjfélt után 4 óra.

Lapzártán után kaptuk a következő értesítést:

A m. kir. belügyminiszter új rendelkezésével a Szent István heti zárójárát a fővárosi vendéglők részére éjfélt után 4 órában állapította meg. A Zsoltzáróra változatlanul éjfélt után 1 óra.

Közöljük egyben, hogy Szent István napján égetett szeszesitalok kimérni szigorúan tilos.

Előljárási ülés.

Ipartestületünk előljárási üléstestületünk tanácsstermének renoválása miatt kivételesen Gundel állatkerti éttermeiben tartotta meg augusztus hó 5-én rendes havi ülését, amelyen Malosik Ferenc elnököt.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Sipos Benő és Balla József kártársak kérétek fel.

„Az ezévi közgyűlési határozatok összefoglalása során — mondotta az elnök — a március havi ülésünkön bejelentettük, hogy az ipartestület tanácsstermét megnagyobbítjuk, irodahelyiséget kibővítjük és felszerelését kiegészítjük. Minthogy a közgyűlési határozatok a felügyelőhatóság jóváhagyta, a gazdasági bizottság irányítása és ellenőrzése mellett ezen ipari munkálatokat most végeztetjük. Emiatt nem tudtuk az előljárási ülést tanácsstermünkben összehívni és ezért tartjuk azt meg Gundel kártársak szíveségéből itt.

Bejelentem a t. Előljárásnak, hogy a Polgármester úr dr. Pertik Béla előljáró urat iparhatósági biztosítási tisztsége alól, Pertik Béla úr kérésére felmentette és helyébe ez évi július hó 1-től dr. Kállay Albert tanácsjegyző urat nevezte ki.

Igen tisztelt Előljárási! E bejelentéssel fájdalommal búcsúzunk el nagybarátságunktól és támogatóinktól, dr. Pertik Béla úrtól, aki testületünk kebelében másfél évtizede működött mint iparhatósági biztos. Ezen hosszú idő alatt — bátor vagyok remélni — kölcsönös baráti érzés és tiszteltettség között ki kellett töltenünk, amelynek melegségét mindig tapasztaltuk. Hatalmasan támogattát bennünket munkánkban és az utolsó években — hogy csak erről emlékezzek meg — az ő közreműködésével szereztük meg a kereskedelemügyi miniszteriumtól azt a nagyjelentőségű elvi magyarázatot, mely szerint, ha a közvilágosítási szempontból nem adatik ki iparengedély és a 78.000—1923. miniszteri rendelet 97. §-a értelmében zárlat rendeli el — indokolt esetekben akár új iparengedély is kiadható. Ilyen zárlat van ezidőszent a VI. és VII. kerületben és ezen, állunk ki a vívóit miniszteri magyarázat alkalmazásával semmi zavar nincs. Nincs az egy évre a zárlat kerületben az iparengedélyek kiadásának ügye megemlévőve.

A másik nagy eredmény, amit szintén Pertik Béla úr támogatásával értünk el, a kifőzőkkel való tárgyalások eredményes-

sége és ezzel kapcsolatban említem meg, hogy a kontárók büntetése végre olyan mértékű, amely lassan valóban elriasztó hatássá fejlődik. Ambíciója volt még a termelő-kérdés rendezésébe befolylni s erre a célra megszerezte a Polgármester úrtól azt a felhatalmazást, hogy az italmérő és a szőlőtermelő érdekességét együttes tanácskozásra összehívhassa.

Azonban ez a közös tárgyalás kérsünkre maradt el, részben bizonyos adatokat akartunk még megszerezni, részben mert állandóan olyan megoldást kerestünk, amelynek segítségével e nehéz ügynek békés megoldását jobban megközelíthessük.

Ezek mellett állandóan résztvevő ipartestület és iparvédők munkásságunkban úgy, hogy valóban veszteség iparunknak az, hogy dr. Pertik Béla iparhatósági tisztétől megvált.

A veszteség azonban látszólagos. Mert a jövőben Pertik Béla úr tagja lesz az előljárók értekezletének és ezen testület kebelében igen hatáson támogathat bennünket és iparunkat.

Amidőn őszinte hálával — az előljárási és tagjaink hozzájárulásával — megköszönöm dr. Pertik Béla úrnak a 15 évi buzgó, jóindulatú és eredményes támogatását, engedje remélnünk, hogy nem válnék el végleg egymástól, hogy iparunk ügyeitől sem válik meg, hanem annak méltányos és törvényes kívánságait új megbízatásában is támogatni, védeni fogja.

Köszönjük, szívből és hálásan köszönjük hozzáink való jószágát és a jó isten áldását kérjük személyére, családjára, új munkájára. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

Amilyen fájó érzés fog el bennünket, amikor volt iparhatósági biztosunktól búcsúzunk, épp olyan bizalommal fogadjuk körünkbe és köszöntjük az új iparhatósági biztost, dr. Kállay Albert tanácsjegyző urat. (Éljenzés és taps.)

Köszönjük a Polgármester úrnak, hogy Ont rendelte mellé, mert tudjuk, hogy az iparhatósági biztos úr Pertik Béla tanítványa és éveken át munkatársa volt és tudjuk, hogy iparunkkal szemben ugyanazt a megértést és jóindulatot hozza magával.

Iparchatósági biztos urat kinevezése alkalmából egy emlékiratban tájékoztattuk iparunk helyzetéről, kívánságainkról, a hatóságok előtt levő javaslatainkról.

Jól ismerjük agilitását, nagy közgazdasági tudását, amely párosulva iparunk ügyeinek ismeretével, ezért csak a legnagyobb bizalommal tekinthetünk működésére.

Előljárásgunk nevében tisztelttel és megbecsüléssel köszöntjük Kállay Albert urat és kérjük, folytassa Pertik Béla úr munkáját az ő szellemében és legyen istápolónk nekünk abban, hogy törvényes feladatainkat minél jobban teljesíthessük.”

Az előlki megnyitói elhangzása után dr. Pertik Béla szólt az előljárásgunkhoz: Elnök úr szíves üdvözlő szavait megköszönöm. Meltőztattak hallani, hogy a XIII. kerület élére kerültem s emiatt je kellett mondanom iparchatósági biztosi tisztéről.

Fájdalmasan érint, hogy meg kell válnom a től a testülettől, ahol 15 évig működtem s ahol a legjobb barátokat szerezttem. Ezen hosszú idő alatt sikerült elérnem, hogy bennem nem a hivatalos közegét nézték, hanem mindenkor meleg szeretettel viseltettek irántam.

Mégegyszer megköszönöm az előlki úrnak, az előljárásnak a jóakarátát és arra kérem Önöket, tartsanak meg továbbra is jóindulatomban, én új hivatalomban is mindenkor a vendéglősipar jogos érdekeinek védője leszek. Isten áldását kérem a Testületre és annak vezetőire és tagjaira! (Éljenzés.)

Ezután dr. Pertik Béla utóda dr. Kállay Albert úr köszönt meg üdvözlést, mondván: Nagyon szépen köszönöm az előlki úr üdvözlő szavait abból az alkalmából, hogy engem bizott meg a polgármester úr az iparchatósági biztos teendő elállításával.

Örömmel szolgált ennek a tisztségnek elvállalása, mert ez a legjelentékenyebb ipara a fővárosnak. Tehát én ezt bizonyos kitüntetésnek veszem. A feladatokat törvény frja elő és a

SCHILLINGER MIKSA hűskülönlegességek

Elközel szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

törvény szabja meg, hogy mit kell tennem. Ezt híven és lelkiismeretesen fogom teljesíteni.

Kérem az előnökeket, hogy ha néha az én felfogásom elintézetben volna az Önök nevezetével, ne úgy méltóztassék venni, mintha akadályokat akarnék görδίteni munkájuk elé. Méltóztassék meggyőződére lenni, hogy én nemcsak hivatalos funkciót akarok teljesíteni. Meg akarom tanulni az ipari dolgokat és amit itt tanultam, kellő fórumoknál érvényesíteni törekszem. Ha azután azt látom, hogy egyes rendeletek a gyakorlati életben nem válnak be, módosításukat fogom a felelős hatóságomnál szorgalmazni.

Nagyon kérem az előjáróságot, hogy ebben a törekvésben engem támogathi szíveskedjenek. (Eljenzés.)

Ballai Károly jegyző a szokásos pénztári jelentést ismeretle és örömeinek adott kifejezést affeleget, hogy a nehéz viszony ellenére is, az elmúlt félév alatt, kártársaink tagdíjfizetési kötelezettségeiknek pontosabban tettek eleget.

Szakiskoláinknak a Kereskedelmi és Iparkamara ez évben is 100 pengős támogatást adott, kiemelve azt, hogy ne az összeg nagyságát tekintsum, hanem azt a célt, hogy az iskola érdemes működését óhajja elismerni.

Czirják Emil előjárósági rendes tagságot elfoglaltága miatt vállalni nem tudta, helyette özv. Bandi Ferencnért hívta be az előjáróságot.

Karikás Géza ideiglenes kontárelnököt, eredményes munkája alapján — az előjáróság állásában megerősítette.

Megemlékezett arról, hogy az idén lesz 250 esztendeje annak, hogy az egyesült keresztény hadak a török iga alá fel szabadították Budát. Ez közelebbről annyiban érdekel bennünket, hogy a főlzabadult Pest városát a fogadósokból alakult tanács és bírák építették újjá. Indítványozza, hogy ezeknek a fogadósbírák emlékének megörökítésére tegyen lépést az előnökség új irányban, hogy a Közmunkák Tanácsa nevékről uccát nevezzen el, amely uccában emlékü megörökítésére márványtáblát helyeztessen el, amihez az előjáróság telkes egyhangúsággal hozzájárult.

Nagy megújozást keltezt az előadó ama bejelentése, hogy a Közegészségügyi Egyesület a belügyminisztériumtól azt kéri, hogy a vendéglőkben használatos papírszalvéták megadózhatók legyenek, hogy ezáltal a szükséges összeget akcióhához előteremtse.

Vajda Andor az előjáróság élénk helyesléseivel tiltakozott a tervezett életbeléptetés ellen, mégis csak serelem, hogy a legobb ternet viselő vendéglősipari akarák megint egy új, átnátrítatlan teherrel sújtani.

Az ipartörvény második novellájának életbeléptetésé a kalmából az előnökség mestervizsgáló bizottság megalakításával foglalkozott.

A mestervizsgálatokhoz szükséges tankönyvek szerkesztésére pedig az előnk, jegyző és Gundel, Marenclch kártársak küldettek ki.

Informálta még az Országos Szövetséggel folytatott tárgyalások eredményéről. Enhez a kérdéshez Vajda Andor, Grál János, Klein János és Kónalmi György szótak hozzá. Az előjáróságnak az volt a véleménye, hogy addig, míg valamely formában megállapodás nem létesül a két egyesület között, azt a kérdést állandóan nyitva tartani.

A termelői borkiemelés elleni küzdelmünkről beszélt és két konkrét javaslatot ismertett a borértékesítés érdekében, amelynek az a hatása is lehet, hogy a termelői borkiemelés

visszafeljeztessenek. Klein János és Vajda Andor hozzászólása után az előjáróság magáévá tette a javaslatokat és fölkerlte Malosik elnököt és Gundel Károlyt, hogy a földművelésügyi minisztériumnál érdeklődjenek a tervek megvalósításának lehetősége fölöl.

Stein dr. az ú. n. előtétök megadózatalásáról beszélt és kérte az előnökeket, hogy a Közmunka Tanács ezen újabb adó-kivetését kísérje figyelemmel.

Leiméter Ferenc felszólalása után, tárgy hiányában az előnk az ülést bezárta.

Iparoságéknak kérsedelmes bejelentése az iparhatóság, a munkaviszonynak az OTI-nél való be nem jelentése a munkabiztosítási bíróság elő tartozik.

Az alsófokú rendőri büntetőbírórságok az iparos terheltek bünösnek mondták ki az 1884:XVII. tc. 103. §-ába ütőköz és 157. §-ének a) pontja szerint minősülő kihágások, melyet az által követelt el, hogy az alkalmazásában álló segédet, bár az 1935. évi február hó 7-én szolgálatában állott, csupán 1935 április hó 20-án jelentette be az iparstületnél és a segédi munkakönyvébe váltottan adatokat írt, amennyiben úgy tüntette fel, mintha 1934 április 1-én lépett volna szolgálatába s 1934 április 20-án lépett volna ki a szolgálatból s ezért őt 30 pengő pénzbüntetéssel büntették. Kötelezték terheltek, hogy a segéd munkakönyvét az ítéletre hivatkozással a következőkben helyesbítsék: a munkabálpés ideje 1935. évi február 7., a munkaból kilépés napja 1935 április 23. A segédet a felmondásidőre járó bérvkövetelésével az iparstület békéltetőbizottságához utasították azzal, hogy a békéltetőbizottság döntésével meg nem elégedő fél igényelt a királyi járásbírósnágnál, mint munkaügyi bíróságnál érvényesítheti.

Mintthogy azonban a segédet az OTI-be bejelentette, emiatt a terheltek fölmentette.

A Kihágási Tanács 4.650—1935. kih. sz. alatt az alsófokú ítéleteknak az OTI-ra, az 1927:XXI. tc.-re alapított részét megsemmisítette, mert az idézett törvénycikkbe ütőköz kihágások elbírálása nem a rendőri büntetőbírórságok, hanem az 1921:XXXI. tc. 16. §-a értelmében a munkabiztosítási bíróságok (elsőfokon a kir. járásbírórságok, illetve Budapesten a külön szervezett munkabiztosítási bíróság, felső és végső fokon pedig a m. kir. munkabiztosítási felsőbírórság) illetékesek.

Kihágási Tanács az alsófokú ítéleteknak a munkakönyv helyesbítését elrendelő részét is azért semmisítette meg és rendelte el egyidejűleg azoknak az iratoknak az illetékes iparhatósághoz való átélételét, mert ily rendelkezés rendőri büntetőbírói ítéletben helyt nem foglalhat; ily irányban az intézkedés a közigazgatási hatóság, mint iparhatóság hatáskörébe tartozik.

A pincében használatlan tartott, hiteliséssel el nem látott mérőszközök nem tekinthetők közforgalomban levőnek.

Egy kereskedő ellen a mértekitelesítő hivatal följelentésére eljárás indult meg, mert pincéjében megfelelő hiteliséstéssel el nem látott mértéket és mérőszközöket tartott.

Az elsőfokú eljárás során a kereskedő fölmentette, azonban a mértekitelesítő hivatal és a tisztí ügyész fellebbezésére az alispán a fölmentő ítéletet megváltoztatta, a kereskedőt 10 pengőre ítélte és a mérlegnek és súlyoknak elkobzását rendelte el.

A Kihágási Tanács 1.494—1936. kih. szám alatt hozott íté-

letében a kereskedőt fölmentette és a felfoglat mérleg, valamint súlyok visszaadását rendelte el azért, mert a büntető eljárás során kihallgatott tanúk igazolták, hogy terhelt a felfoglat súlyokat évek óta pincéjében tartotta. Minthogy ezek szerint a terhelt a hitelesíthető súlyokat közforgalomban nem használta, az ellene emelt vád alól fölmenteni kellett.

A termelői borkimérések céghasználata.

A „Bor-, Sör- és Italmérők Ipartársulata” kezdeményezése a kereskedelemügyi minisztérium a cégvalódiság biztosítását illetően, hogy a termelői borkimérők üzleti megjelölése, céghasználata a valóságnak megfelelően történjék, ez év június hó 16-án kelt 5.250—1936. I. szám alatt a következőképpen rendelkezett, illetően tájékoztatta az érdekelteket:

„Mindazok, akik az állami italmérési jövedék alá eső italoknak kíméréseivel, kismértékben való árusításával, vagy nagyban való eladásával foglalkoznak, 101.010—1921. P. M. számú rendelet 12. §-ának II. pontja értelmében üzletelhelyiségüket kifizető teljes nevüknek, illetőleg cégüknek kitétele és kiszolgáltatásról összes italmérőknek megnevezése mellett a kímérést, illetőleg a kismértékben való elárusítást vagy a nagyban való eladást kintételek felelősségi kötelesek ellátni. Aki ezeket a rendelkezéseket nem tartja meg, az 1921. IV. tc. 36. §-a értelmében pénzbüntetéssel büntetendő.

Abban az esetben pedig, ha a jogosulatlan, illetőleg megtevésztő üzleti megjelölések használata versenyzési céllal történik, a sérelmet szenvedő a tisztességtelen versenyről alkotott 1923. V. tc. 1. §-ának második bekezdése, 2. §-a, illetőleg 7. §-a alapján a jogosulatlan üzleti megjelölést használatától való eltiltását s amennyiben ebből kára származott, ennek megtérítését is peres úton követelheti.

Ugyanezen törvény cikk 17. §-ában foglalt rendelkezés szerint vétséget követ el az, aki jobb tudása ellenére oly nevet, címet stb. használ, amely őt meg nem illeti. A versenyzési céllal történő jogosulatlan üzleti megjelölés használat miatt tehát bármely érdekelte versenytárs az üzleti megjelölést jogosulatlanul használó borkimérő ellen a magánjogi igény érvényesítésén felül bünyádi úton is felléphet.

Ezekkel a törvényes rendelkezésekkel megfelelő gondoskodás történt aziránt, hogy a cégvalódiság elve a fogyasztók közönség érdekeinek, valamint az üzleti élet tisztességének megővése érdekében kellő módon érvényesüljön.

Minthogy ennél fogva a panaszolt állítólagos visszaélések ellen határozott jogvédelmet nyújtó jogszabályaink vannak, a jogosulatlan üzleti megjelölések használata elleni oltalmat a megjelölt törvényes utakon kell keresni.”

A vendéglősipar helyzete Bajorországban.

A bajorországi állami statisztikai hivatal nemrégiben közzétett hivatalos adatai érdekesen és jellemzően világítják meg az ottani vendéglős- és korcsmárosipar helyzetét. A hivatalos kimutatás szerint az 1935. év végén 44.093 vendéglő és korcsma üzem volt Bajorországban, míg az év kezdetén ezen üzemek száma csak 43.915-öt tett ki. Ez a szaporodás mindazonáltal csak látszólagos és azon alapszik, hogy számos, már eddig is fennállott penzióüzem a jelentési év folyamán utólagosan vendéglő lett. A 44.093 üzlet a különböző üzemműfajták között a következőképpen oszlik meg: 21.542 vendéglő, 16.532 sör- és söntésüzem, 974 bormérés, 1545 olyan üzem, amely főképpen nem szeszesitalokat mér ki, amelynek azonban szeszesitalok kímérése engedélyre van; 2.248 kizárólag nem szeszesitalokat kímérő üzem és végül 1252 pálinkamérés vagy pálinkakiskereskedés.

Pálinka-kiskereskedelemmel pálinkamérési jog nélkül a múlt év elején 4.519, az év végén 4.525 üzem foglalkozott. Ebben a számban azonban nem foglaltnak bent azon engedélymentes pálinkakiskereskedések, amelyek a vendéglői törvény életbeléptetéséig engedély nélkül mérhettek ki pálinkát vagy likőrt nyitva 2 liter mennyiségig, zárt palackokban pedig legfeljebb 3/8 liter irtartalmú üvegekben és amelyek ugyanazon a helyen és ugyanazon a módon tovább folytatták üzemiüket. A sör-kiskereskedések száma 303-mal csökkent: 13.644-ről 13.341-re esett vissza 1935 elejétől az év végéig.

A saját termelésű sör, illetőleg bort és pálinkát árusító engedélyhez nem kötött üzemekre vonatkozó kimutatás szerint az ilyenjelű sörmérés üzemek száma 1.785-ről 1.735-re csökkent, míg a bormérésekéknél 685-ről 711-re való emelkedés állapítható meg, a termelői pálinkamérések száma pedig 39-ről 35-re apadt. Hűdegételő-üzem a jelentési év elején 108 volt; az év folyamán 21 új üzemet alapítottak, míg 19 régi üzem megszűnt, az év végén tehát 110 ilyen jellegű gazdaság volt.

A bécsi szállodák idei forgalma.

Mint a bécsi szakörökötől értesülünk, az ottani idegenforgalom ezen a nyáron egészen rendkívüli sikereket könyvelhet el. A legelőkelőbb bécsi szállodai üzemek vezetői részéről nyert kifejezetten hanguloyozást, és a véságévek kezdete óta ilyen jó szónója nem volt még a szállodáknak. Általános az a vélemény, hogy ez az öröndetes állapot egészen október közepéig tartani fog, annál is inkább, miután a legnagyobb bécsi szállodákban már az ezután következő hetekre is felfoglaták az összes szobákat. Nagymértékben öröndetes az a körülmény is, hogy ezúttal csaknem kizárólag igen erős fizetőképességű külföldiek keresték fel az osztrák fővárost; bámulatosan nagy

Kitünő a **Dröher keksz** és a **Dröher csokoládé!**

Cifka József

pincegazdasági cikkek szaküzlete.
Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz. Telefon: 1-228-92.
Borszivaltűk, szürőgépek és az összes borkezelési anyagok.

ozek között a tengerentúli, különösen a délamerikai látogatók száma. Egyébként nehéz volna megállapítani, hogy melyik nemzet származott a legtöbb bécsi vendéget, mert úgy látszik, hogy ezalkalommal a földkerekség majdnem minden népe erős érdeklődéssel fordult Bécs felé, az exotikus országokból éppen úgy, mint a szomszédos utóállamokból.

A külföldiek bécsi tartózkodásának átlagos időtartama 4—5 napban állapítható meg, tehát nem pusztán átutazókról van szó, hanem csaknem kizárólag olyan idegenekről, akik kiadósabban bújaják megszemlélni Bécs városának szépségeit. A nagyszámú ipari és pénzügyi nagyságon kívül a különféle nemzetek születési arisztokráciájának számos képviselője is Bécsben tartózkodik előidőzést.

Ez a nagyarányú forgalom nemcsak a szorosabb értelemben vett osztrák főváros, hanem annak környéke számára is igen kedvező jelentőséggel bír. A szakemberek véleménye az, hogy óvatosságot és bizonyos mértékű szűkítést jelent az idejűlusi idegenforgalom mintegy 50 százalékkal felülmúlja a multeszintű azonos hónapjának idegenforgalmát, ami annál is jelentőségteljesebb, mivel az 1936. évs. első hónapjai valamivel kedvezőlenebbek voltak, mint a múltévi azonos időszakok; ezt a visszaesést a jelenlegi, tartósnek mutató idegenáramlat már eddig is gazdagon pótolta.

Ezen kedvező fejlődés legfőbb elősegítő tényezőjét minden bizonnyal a fokozott, áldozatkész idegenforgalmi propagandában kell keresnünk. Mint már annyiszor és oly sok helyen, most Bécsben is bebizonyosodott, hogy az eleven élet szükségletei szem előtt tartva, egészségés, egyenvaló propaganda mindenkor dúsán meghozza a maga gyümölcsét és így minden fáradságot és áldozatot megérdemel.

Idegenforgalmi Hivatal Albániában.

Az albán kormány nemrégiben elhatározta, hogy a belügyminisztériumban Nemzeti Idegenforgalmi Hivatalt állít fel. Az intézmény célja, hivatalos közlés szerint, az ország belsejében kapcsolatot létesíteni minden, az idegenforgalomban érdekelt csoport és szervezettel között; buzdítani és minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni fejlődési törekvéseiket. A hivatal feladata lesz az albániai idegenforgalom fejlesztése érdekében szükséges adminisztráció és törvényhozási kezdeményezés, Albánia természeti és történelmi gazdaságának ismertetésében való közreműködés, valamint a jelenleg még nagyon kedvezőtlen helyzetben levő vendéglátóipar megfelelő fejlődésének határozott előmozdítása.

A hivatal szervezési munkálatai máris folyamatban vannak, a szervezetet az egész albán társadalom, de különösen a szállodás- és vendéglősiipar nagy örömmel fogadta.

A németországi „borborozó”-akció hatásai és eredményei.

Mint a német lapokban sűrűn alkalmunk van olvasni: a német állapossággal és szakértelemmel megszervezett „borborozó” akció az egész birodalom területén már eddig is ki-

PERL burgonya, hagyma, zöldség kiváló!

Nagyvásártelep. Telefon: 1-402-96.

váló eredményeket ért el és a német borgazdaság fejlődését igen nagy mértékben elősegítette. Ezen mozgalom, mint ismert, a német bor népszerűsítés érdekében fejti ki széleskörű, minden népretegre kiterjedő, hathatós propagandát, melynek eredményeképpen már az elmúlt évben 450 község és város váltott ki új, borszabadalmat. (Amely kb. a borméteriület védettséget jelent.) 1936-ban ez a tekintélyes szám csaknem megkétszereződött: a most közzétett hivatalos jelentés szerint ugyanis a folyó évben több mint 800 város vett új borszabadalmat. A toborzó a legkisebb falvakban is eljutott és így még további jelentős eredményeket várhatók, annak ellenére is, hogy a borok minőség ellenőrzését megszigorították, sőt az ellenőrzés az árakra is kiterjed.

A propaganda sikeres előmozdítása céljából meghosszabbították a borszabadalom kiválthatásának korábban megállapított végső határidejét is. A német szőlő- és bor-ünnepeknek birodalmi szervezőbizottsága hirdetményt bocsátott ki, melynek értelmében — miután még számos város jelentette be igényét a szabadalomra — a bejelentési határidő újabb terminusát augusztus hó 15-ikében jelölte meg. A bejelentők azonban felszólított kaptak, hogy a szabadalmazott borok összegyűjtését lehetőleg sürgősen fejezzék be, hogy a borok gondozása és feltöltése hiányt ne szenvedjen és a szállítás idejében megtörténhessenek.

A tökéletes szakszerűséggel előkészített, impozáns arányokban tervezett ünnepélyes borkiállítás sikeréhez egész Németországban fűződő hatalmas érdeklődést és várakozást még a most folyó olimpiai játékok ragyogó jelentősége sem képes elhomályosítani. Még a jelenlegi, soha nem látott arányokban kibontakozó idegenforgalom lebonyolításával rendelkülvöl módon igénybevevett berlini vendéglátóipari tényezők sem feledkeznek meg a közelgő eme óriási fontosságú eseményéről és felelősséggel, a legnagyobb komolysággal végzik az ezzel kapcsolatos előkészületeket.

Ipártületek Országos Központja közgyűlését

folyó évi szeptember hó 7-én (hétfőn) Kaposvártól tartja. A közgyűlésen Bornemisza Géza iparügyi miniszter is részt fog venni.

A MÁV új személydíjsszabása.

Az Államvasút augusztus elsejétől új személydíjsszabást adott ki, amelynek megjelenésével az 1932. évben élelbel-

Hattyú gőzmosó és fehérenemű kőlétszóné vállalat
Budapest, VII. Klauzál-ú. 8. Telefon: 1-385-58 és 1-385-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzem, legmodernebb géppark berendezéssel.
Legkíméletesebb mosási rendszer!

GYÁRI LERAKAT

Szállodai és vendéglői fehérenemű, valamint vászna, molinók, szines és fehér asztroszok legolcsóbb árban kaphatók. Kívánságra ugy helyben, mint vidékre utazókival vételekényesen nélkül kollektívával kiküldjük.
BLAU JENŐ, V, gróf Tisza István u. 11. Tel: 1-806-43

Nagy Imre os. és kir. udvari szállító állandó elővívrag kiállításra, Budapest, IV. Pávfőmért 5. sz. Asztaldíszek, virágok, koszorúk, csokrok, virágzó növények, pálmák stb. állandó nagy raktára. Kizárólag elsőrendű minőség és igen olcsó árak.

DUBOVETZ EMIL

húskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, szanatóriumok és
menzák szállítója.

BUDAPEST,
V., Lípót körút 17. Telefon: 1-263-05.

telett díjazás hatályát veszítette. Az új díjazás nem hoz új díjtételeket, hanem csak bizonyos kedvezménycsoportok kiterjesztését, továbbfejlesztését, a tapasztalat szerint már melőzhető megköltötségeket feloldja és általában könnyítéseket vezet be.

Az 50 kilométeren felüli menettéri jegyeknek érvényét pi. felemelik 3 napra, e jegyekkel az utazás bármikor megkezdhető, sőt egyszer velük az utazás meg is szakítható. A balatoni és velencei tavi kedvezményes menettéri jegyek is 3 napos érvényűek, rőfzetéssel magasabb rangú vonaton és felsőbb kocsiosztályban is használhatók. A gőcpóni menettéri jegyeknél azonban, sajnos, a rövidebb útvonalra szóló jegyek nem 2 napig, hanem csak 1 napra érvényesek.

A kedvezményes terén sok történik és a MÁV nem mulaszt el semmi alkalmat, hogy a balatoni élet, a velencei tó s egyéb üdülőhelyek forgalmát megjavítsa, mégis azt kívánjuk az államvasútnak, annyira javuljon a helyzete, hogy a személytarifát mielőbb leszállíthassa, mert az utazási vágy, vándorlási ösztön él a mai emberben, csak nem tudja megfizetni a közlekedési eszközt.

Házasság.

Förster Miklós és Schrettnér Erzsike augusztus hó 23-án délután 6 órakor a belvárosi főplébániatemplomban tartják esküvőjüket.

BERECZKY LÁSZLO

Bereczky László, a Magyar Szakácsok Körének volt elnöke és a Magyar Szakácsnak éveken át volt szerkesztője augusztus hó 7-én, életének 42 évében Magyaróvárról elhunyt.

Bereczky László a magyar szakács-mozgalomnak kiváló, lelkes munkása volt. Áldozatkészségével, buzgalomával és kiváló hozzáértésével új életet viitt a harmincas évek elején a Magyar Szakácsok Körébe és főképpen kiállítások rendezésével mind külföldön, Bécsben, Frankfurtban, mind idehaza, a szendvics-kiváltások megszervezésével nemcsak nagy közönség-sikert ért el, hanem a szakácsművészetnek sok hívet szerzett.

Ezen érdemeit külföldön aranyéremmel méltatták. Halála, mely olyan korán következett be, nagy vesztesége a szakács-

ságnak és a szakácsművészetnek. Emlékét érdemes és eredményes munkássága fenn fogják tartani.

Halálozás.

Fixi Alajos karátársunk folyó év augusztus hó 4-én 65 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Nagy részvét mellett 6-án temették el a kerepesi temetőben.

Özv. Kuncze Odónné szül. Hauser Rozina, a volt budai ipartársulat elnöke, ipartestületünk néhai elnökének özvegye augusztus 8-án életének 75. évében elhunyt.

Állást keresnek.

Szakácsstanulónak ajánlikozik jó családból való, 19 éves érettségizett ifjú. Címe a szerkesztőségben tudható meg.

Penzói, szálloda, vendéglői szakember, 41 éves, jó megjelenésű, egyedülálló, hat nyelvet beszél, jelenleg elsőrangú balatoni üzembem üzletvezető-könyvelő, szeptemberre állást keres, vidékre is, szerény igényűvel. Szíves megkeresések „Precíz, antialkoholista” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Karátársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanánt ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegéből, se másfajta üvegéből, mert az Unicum szó a Zwack likőrgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér, adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserű nem szabad eladni se Zwack üvegéből, se más üvegéből.

HIRDETMÉNY.

Földes község tulajdonát képező nagyvendéglő és tartozéka 1936. évi szeptember hó 2-án délelőtti 9 órakor a község-házban nyilvános, szóbeli árverésen 6 évre bérbeadatik.

Kiküldési évi bér 950.— pengő.
Részletes árverési feltételek a községi főjegyzői irodában lekérthetők meg.

FELHÍVÁS.

Egyik ügyfelem megvásárolni óhajta Thoma István, Kerepesi út 54. szám alatti vendéglőjét. Felhívom üzletátruházó hitelezőit, hogy követeléseiket irodámban folyó hó 22-ik napjáig annál inkább bejelentsek, minthogy későbbi bejelentéseket nem honorálhatok. Bónis ügyvéd, Dohány uca 30.

Tagtársaink az itt felsorolt cégeknek vásárolnak

ÉTLAPOK, BORLAPOK, FELIRÓ- ÉS PROPAGANDA-
NYOMTATVÁNYOK, IRODASZEREK, LEVÉLPAPIROK,
TÖLTETOLLAK, RENTA TAKAREKIRONOK
KANITZ C. ÉS FIAI
PAPIRKERESKEDES-NYOMDA — BUDAPEST, V, DOROTTYA U. 8.
TELEFON: 1-82-7-05. ABC KOTELÉKÉBEN.

RIPPEL JÓZSEF ÉS TÁRSA
bőrönd, utitáska és bőrárugyár
BUDAPEST, VII, SZÜVETSÉG UCCA 28/A.
Magyar Színház közelében. Alapítva: 1890.
Gyárti és elad kicsinyben is: mindenmő utitáska, retlikül, ersény, belsőtárca, naceszer, öv, stb. stb.
Mindén kivételben, divatszínben és árban.

Hirdetőkink a legjobb árut a legolcsóbb áron adják!

Moket asztal- és diványterítő, feveszőr takarók és paplancok legolcsóbban. — Mindenemű vászon, ágyneműk és matracok. — Nagy választékban valódi keleti **perzsa szőnyegek**

Schillinger Béla szőnyegnagyáruháza
Budapest, VI, Teréz körút 15. szám. Telefonszám: 1-149-60.
Alapítva: 1906.

LANG ÁGOSTON

ernyőszaküzlet

VI. Andrassy út 7.
VII. Rákóczi út 10.

Fa- és fémbútor keresk. vállalat kft.

THONET VEZÉRKÉPVEISELT

Mindenemű ülő- és fekvőbútorok, jouszettek, jourkocsik stb. stb. — Teljes lakberendezések. — Kávéház-, vendéglőberendezés. — Irodabútor.

Budapest, IV, Váci ucca 11a. sz. Telefon: 1-825-01

MINDEN ÁRBAN

a legfinomabb kivitelben készírt ruhákat

Kerekes és Vajna
elsőrendű úriszabók

Budapest, VII, Erzsébet körút 22. Telefon: 1-313-48.

ZSUFFA ISTVÁN ÉS TÁRSAI

ANGOL ÉS HAZAI GYAPJUSZÖVETEK

IV, VÁCI UCCA 25. TELEFON: 1-886-40.

Buda legnagyobb úri-, nődivatáruháza

FÁBIÁN JÓZSEF

csak I, KRISZTINA KRT. 8-10. (Széll Kálmán tér sarok)

Asztalneműk, férfi és női kelengyék.
Teljes szálloda- és pansióberendezést vállalok.

NAGY OLCÓS NYÁRI CIPÓVASÁR

JUHOSNÁL

BUDAPEST, III POLGÁR TÉR 6. SZÁM. TELEFONSZÁM: 1-623-11.
Női nyári divatcipők, férfi fekete és barna cipők, női és férfi szandálok és szandalették, női és férfi gumli és evezőcikkék.
Speciál gyermek széges és varrott cipők minden nagy választékban — Fájós lábakra mértékosztály

Fellegi József

BELVÁROS, IV, HAJÓ UCCA 2.

Konyha-, háztartás-, asztali felszerelések. — Festett bútorok.

Ágynemű, asztalnemű, vászonáru stb.

nagy választékban

Székely Jenő, Budapest, IV, Petőfi Sándor ucca 9.

„KRONOSZ” ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI R. T.
Cégünk törekvése: Az árut a gyártól közvetlenül nélkül olcsón és elsorángú kivitelben a vevőhöz juttatni. Dús választék mindenemű óra és ékszertárgyakban.

Elsőrangú órajavitóműhely. ABC-kezdvevény.

CORTÉBERT WATCH Co.

világhírű svájci órajár vezérlőképző és gyári lerakata.
Budapest, IV, Eskü út 3. főemelet. Telefon: 1-892-14.

FRISCH IGNÁC

Alapított: 1888. Telefon: 1-354-98.

Jó munkáért és kitűnő szabásért állami éremmel kitüntetve.

férfi és női kelengyeáruház

Kiváló szabású férfilingek és alsónadrágok. Női fehérnemű különlegességek. Férfi és női divatcikkék. **Vászonáruk, terítőek.**
BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI ÚT 50.

Hauer és Márton

vászon és pamut asztalkészlet, töröl-, törülköző, vászonáru férfi és női szövetek — divatcikkék — selyem — kötöttáru szőnyeg, kókuszfűtő — függönyök

Alapítási év: 1884 II, SZILÁGYI DEZSÓ TÉR 4.

Minőségáru 6 havi hitelre — de készpénzáron!
Ezt nyújtja az Ipartestület tagjainak

SZÉNÁSY GYULA

IV, Kristóf tér 4. (Szervita tér sarok.)
női és férfiszövet udjanságok, selymek, bársonyok, vászonáruk, stb.

Bárdi parfümeriák

Rákóczi út 1.
Rákóczi út 50.

SZŐNYEG — BÚTORSZÖVET
FÜGGÖNY. PAPAN. TAPÉTAZÁS

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI RT.

V. VÖRÖSMARTY TÉR 1. SZÁM.
IV. KÁROLY KIRÁLY ÚT 26. SZ.

Schosberger

BUDAPEST, V, VÖRÖSMARTY TÉR 2. TEL.: 1-834-81.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU ERNYÖKÜLÖNLEGESSÉGEK

Legújabb
**SZEMÜVEGEK
 HŐMÉRŐK, FOTÓCIKKEK**
 Juszt László és Gyula
 látásereszkénél, BUDAPEST, MUZEUM KÖRÜT 13.
 ABC kötelékébe tartozó cég. 6 havi hitel.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
 KÜLÖNLEGES NŐI-, FÉRFISZÖVETEK ÉS SELYMEK
 ARUHÁZA
 BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 14—16. TEL: 1-873-02.
 FŐPOSTÁVAL SZEMBEN.

HERCZEG ÉS FODOR R. T.
 textil-, úri- és női divataruháza
 Budapest, VII, Thököly út 24
 a Keleti pályaudvarnál. Tel: 1-314-67 és 1-312-68

Sikk! Elegancia! Olcsóság!
 EZT ADJA
HALÁSZ DEZŐ
 NŐIDIVATARUHÁZA VIII, RAKOCZI ÚT 54.

KÁTAI JÓZSEF
 háztartási szaküzlete
 Budapest, VII, Király u. 5. Telefon: 1-406-77, 1-423-23
 Alpacca és chróm evőeszközök.
 Háztartási gépek, jégsekrények,
 főzőedények, konyhabútorok.

SZÜCS és MÁRKUS divatháza
 PETŐFI SÁNDOR UCCA 18.
 selyem, gyapjúszövet, bársony, velúrslifon és csipke-
 volan különlegességeit rendkívül kedvező árák mellett
 bocsátja a t. tagok rendelkezésére

Alapítva 1906-ban

KRASZNER LAJOS

szövet, posztó, bélesáru és szabókellékek nagyáruháza
 BUDAPEST, V, DEÁK FERENC TÉR 2. (ADRIA-PALOTA)
 Telefon: 1-814-23, 1-812-11. Sürgőnyím: Radlokraszner

**MÜLLER
 DIVATHÁZ**
 Férfi és női fehérneműk. — Harisnyák,
 keztük, kötöttáruk leg-
 jobb és legolcsóbb
 szaküzlete.
 MÜLLER DIVATARUHÁZ
 VI, BERLINI TÉR 3. SZÁM. VIII, RAKOCZI ÚT 1. SZÁM.

KÁLLAI GYULA
 CIPOÁRUHÁZA

BUDAPEST IX, VÁMHÁZ KRT. 7
 Alapítási év: 1911.
 Tel. 1-882-50
 Különlegességek férfi-, női- és gyer-
 mekcipőkben. Mérték utáni rende-
 lések saját műhelyemben készülnek.

AMERIKAI CIPŐ R. T.

BUDAPEST, V, DOROTTYA UCCA 9.
 KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK — 4 HAVI HITEL

Nemes
 divataruháza

Budapest, VII, Baross tér 19. szám.
 Telefon: 1-316-12.

Különlegességek :
 Úri- és női-divat-
 árukban, harisnya,
 nyakkendő, kalap,
 keztük, úgyszintén
 vászonneműekben
 ABC kötelékében

GUMIHARISNYÁK,
 FÜZÖK,
 LÚDTALPBETÉTEK
 SZAKÜZLETE **KELETI J.**
 TELEFON: 1-880-13.
 IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 17.

GYEPES GYŐZŐ

képestett
 bőröndös és bördíszműves
 Budapest, VII, Erzsébet körút 54. (Royal szállóval szemben).
 Sajátkészítményű bördíszmárkú, uti bőröndök,
 neszerezek nagy választékban.

Színházi látcsövek, szemüvegek, orrcsipek, Zeiss-
 üvegekkel, Barométerek, hőmérők a legjobb kivitelben

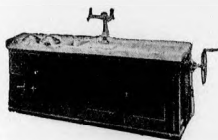
CALDERONI ÉS TÁRSA
 LÁT SZER ESZ E K N É L

BUDAPEST, V, VÖRÖSMARTY TÉR 1. TELEFON: 1-811-48

KLEIN ANTAL DIVATNAGYÁRUHÁZÁBAN

a vendéglősök már cca 50 éve vásárolnak vászon- és
 asztalneműt, fehérneműt, nők, férfiak részére szövetek-
 ket, mosó- és fliggönyárut.
 BUDAPEST, VII, KIRÁLY U. 49. (A Teréz-templomnál)
 Konfekció osztályunkon is pazar választékot láthat.

*Csak hirdetőinknél
 vásároljunk!*

Alapított 1865. évben.
HENNEFELD R. T.

jégszekrénygyára

Budapest, VI., Ó-ucca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jégszekrények, sörkimérő készülékek, autom. elektromos jégszekrények és hűtőkamrák.

Címre ügyelni! csak Ó-ucca 6.

Jéghűtésű és önműködő elektromos fagyaltkészítőgépek és konzervátorok.

Kedvező fizetési feltételek!

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Burgonyát és hagymát előnyös áron szállít

MOLNÁR PIROSKA

Központi Vásárcsarnok

Telefon: 1-854-53.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király uccá 26. Telefonok: 1-140-44, 1-184-64

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben

Ne vegyen hamisítványt!

Ügyeljen e bélyegzőre a pasta felületén.
Így a bélyegzett színes paszta nem válik ragadóssá

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST

Központi telep: IX, Gőnczy Pál ucca 4. Telefon: 1-854-48.
Fióküzletek: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-854-48.
V. Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
VII, Garay tér Vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84.
Iroda: VIII, Horánszky ucca 19. szám. Telefon: 1-335-39.

NAGY IGNÁC pincefelszerelési cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dús felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek palackok, parafadugók címkek stb. T. 1-415-15.

HARMATVIZ

A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize

A Hungária gyógyforrás 40 fokos rádium és lithiumos hőforrás. Kiváló gyógyhatású gyomorsavtúlnyomás, vese- és hólyagbántalmaknál.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ASVANYVIZ-ÜZEME I, SZENT GELLÉRT RKP. 1. TEL: AUT. 1-530-03.

Régi parkettát felgyalul, ajtót, ablakot javít. Új parkettázást végez és új ajtót, ablakot, berendezéseket kedvező árban szállít

Iffy. Hufnagl Imre
aszfaldószárú és parkettgyár

Budapest, VI, Kartács ucca 27. szám. Telefon: 2-916-64.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei mindenütt kaphatók.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületi Szállodások, Vendéglősök, Kávéosok és Alkalmazottak Nyugdíjgyűjesülete

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 181-1-52

A Szállodai Szakosztály, telefon: 180-0-01.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 186-1-79. Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. ú. 4-7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 186-1-82. Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtti 9-2 óráig.

A kiadóhivatal telefonszáma: 187-6-08.